

Biblioteka
Kalipso

Naslov originala

Emily Austin

Everyone in This Room Will Someday Be Dead

Copyright

© 2021 by Emily Austin

Originally published by Atria Books,
a Division of Simon & Schuster, Inc.

© 2022, za srpski jezik Odiseja

Conseil des arts   Canada Council
du Canada   for the Arts

We acknowledge the support of the Canada Council for the Arts for this translation.
Prevod ove knjige pomogao je Kanadski savet za umetnost.

Emily Ostin

A stylized illustration of a person from behind, wearing a light-colored long-sleeved shirt. The person's hair is dark and voluminous. The background is a faded, sketch-like image of a city street with a prominent Gothic cathedral. The text on the shirt is written in a cursive script.

Svi u ovoj
prostoriji
će jednog
dana
umreti

Prevela s engleskog
Sandra Bakić Topalović

ODISEJA
Beograd, 2022.

Za Kristinu i Metjua

Prvi deo

Advent

Sigurno je došlo do eksplozije. Čujem zvonjavu pomešanu sa prigušenim ženskim vriskom. Sve je crno. Trepćem iznova i iznova.

Crno. Crno. Crno.

Trepnem još jednom i ugledam sunčevu svetlost. Nazirem siluetu semafora. Svetlo je zeleno, ali ja se ne pomeram. Pogledam iza sebe. Iz oštećene haube bež kombija kulja dim. Po betonu je rasuta srča...

Sad se sećam. Htela sam da srknem kafu. Čula sam sirenu, pogledala u retrovizor i gledala kako kombi udara u zadnji deo mog automobila. Vazdušni jastuci su eksplodirali i tresnuli me u facu.

Sad sam prekrivena vrelinom sadržajem termososa koji je eruptirao, kao i zabrinjavajućom sivom prašinom koju su isпустили vazdušni jastuci. Uključujem sva četiri i ponovo pogledam u retrovizor. Vrištava žena izlazi iz kombija. Trči ka meni.

Preplavljuje me miris moje pokojne kafe koja vaskrsava u flekama na sedištu i bolnim opekotinama na mojim grudima. Sunce mi bije direktno u oči. I dalje čujem zvonjavu. Žmurim i koncentrišem se na crnilo iza kapaka.

Žena mi kuca na prozor, ali ja i dalje čvrsto žmurim. Imam običaj da plaćem kada sam previše uzbuđena. Ako nastavim da žmurim, možda ću uspeti da se oduprem toj sramotnoj sklonosti.

„Ne otvara oči!” Ženin prigušeni glas urla kroz moj prozor.

„Da li je mrtva?”

Ne otvaram oči, ali mahnem kako bih demonstrirala da sam živa.

„Zašto žmuriš?” pita me. „Pomislila sam da sam te ubila!”

Da li ova žena misli da ljudi umiru isključivo zatvorenih očiju?
„Možeš li da me čuješ?” Ponovo kuca u staklo.

Umesto da joj objasnim da žmurim kako bih izbegla plakanje na javnom mestu ili da je uputim u mračnu stvarnost mogućnosti umiranja otvorenih očiju, odlučujem da je najlakše da prosto otvorim oči.

Belina mi pomuti vid.

Čujem ženu kako kaže: „Oh, dušo”, kao da pokušava da me umiri dok suze počinju da se bacaju s litice mog nosa.

„Dobro sam”, lažem.

Kad sam imala deset godina, naišla sam na leš zečice koju smo držali kao kućnog ljubimca. Htela sam da sa njom podelim jabuku. Umesto da sa ljubimcem podelim lepe trenutke i malo voća, našla sam se oči u oči s njenim beživotnim ostacima. Oči su joj bile širom otvorene. Bila je mrtva.

„Da li si dobro? Krvariš, znaš?”

Približim lice retrovizoru i buljim u svoj odraz. Nos mi krvari. Trenutak pred ogledalom otkriva mi i da su mi oči crvene a ten bled i vodnjikav; doduše, moguće da je tako bilo i pre nesreće. U poslednje vreme se baš i nisam često ogledala.

„I ruka ti je...” Pokazuje mi na ruku.

Spuštam pogled i shvatam da mi jedna ruka neprirodno leži u krilu. Udarac vazdušnog jastuka ju je ili slomio ili iščao.

Uprkos tome što su mi i kola i ruka skrhani, vozim do urgentnog centra. Odlučila sam da ne mešam hitnu pomoć u sve ovo jer ne volim da budem u centru pažnje. Radije bih da me pregazi sledeći kombi nego da budem okružena bolničarima koji me dodiruju u vozilu koje svi posmatraju.

Stopalom pritiskam pedalu za gas toliko nežno da se jedva krećem. Milim kolovozom sa vazdušnim jastukom koji visi sa volana kao da ga je neko rasporio.

Veliki beli kamion se nabija uz mene. Vozač ne prestaje da trubi.

Stežem volan, svesna činjenice da ako me neko ponovo udari od pozadi, nema ničega što mi može ublažiti udarac.

Netremice gledam u kamion dok me obilazi, kao da je u pitanju predator koji me lovi. Još jače stežem volan dok intenzivno procesuiram činjenicu da sam živo biće koje diše i koje će jednog dana umreti. Nemarni vozači mogu da me ubiju. Zarobljena sam u ovom krhkom telu. Mogu da sletim s puta. Može da me smrskaju neki kombi. Mogu da se udavim dok jedem grožđe. Možda sam alergična na pčele; toliko sam prolazna da bedni insekt može da sleti na moju ruku sa cveta, ubode me i zauvek me izbriše. Crnilo. Ništa.

Buljim u zglavke na šakama i postajem svesna svog disanja.

Ja sam životinja; organizam sačinjen od kostiju i krvi.

Proučavam drveće pored kog milim. To radim da bih okupirala um mislima koje nemaju veze sa mojom krhkom smrtnošću.

Ono je bor.

Javor.

Još jedan bor.

Omorika.

Moja smrt, kao i smrt svih koje volim, neizbežna je.

Opet bor.

Idem ka prijemnom pultu i stajem tačno ispred čoveka koji tu radi. Strpljivo čekam da podigne pogled sa papira i da me pozdravi. Čitam sadržaj posterâ zalepljenih iza njegovog stola, da bih delovala zaposleno, a i da bih skrenula misli da me svaki sekund vodi bliže konačnom odredištu. (Smrti.)

Na jednom posteru piše: LJUDSKI PAPILOMAVIRUS! Pažnju mi je privukla neobična upotreba uzvičnika. Manekenka na posteru toliko se agresivno kezi da joj se vidi svaki ogromni zub. Gledam u njene oči koje zrače i pitam se kako i ja mogu da dostignem sreću. Da li život neopterećen brigom da ćeš zakačiti HPV vodi do tog nivoa euforije? Ako je tako, dopingujte me.

„Šta je danas problem?“, zaposleni mi se konačno obraća.

Želim da mu kažem da bi moj problem mogao biti to što još nisam primila HPV vakcinu; međutim, već sam u sebi pripremila govor, pa izjavljujem: „Imala sam lakšu saobraćajnu nezgodu“.

„Šta?“ Podiže pogled ka meni, iznenađen je. „Stvarno?“

„Da.“

„O, bože. Da li si dobro?“

To je čudno pitanje, rekla bih. Moje prisustvo kao potencijalnog pacijenta na prijemu za hitne slučajeve implicira da nisam dobro.

Uprkos tome što mislim da je pitanje čudno, odgovaram: „Da, dobro sam“. I dodajem: „Zapravo, mislim da sam slomila ruku, ali inače sam dobro. Kako ste vi?“

Ustaje da mi pogleda ruku. A onda me pogleda pravo u oči i zaškilji: „Mnogo si mirnija nego inače.“

Ne uspevam da smislim pametniji odgovor, pa promucam: „H... hvala“.

Prisiljena da razgovor skrenem sa svog uobičajenog nedostatka pribranosti, odlučujem da je pravi trenutak da kažem: „A volela bih i da se vakcinišem protiv HPV-a, molim vas.“

Dok čekam da me prozovu, zanimam se amaterskim postavljanjem dijagnoze ostalima u čekaonici.

Onaj čovek ima grip.

Ona žena rak.

Dete se folira.

Nakon što sam procenila svakoga u čekaonici, čujem poznati glas kako viče: „Hej, ti!”

Perifernim vidom uhvatim bolničarku koja mi maše.

Pretvaram se da je ne vidim. Pravim se da sam veoma zaokupljena pločicama na podu.

Budući da nije dovoljno intuitivna da shvati da ne želim da mi se obraća, ponovo viče: „Hej!”

Pogledam je škrgućući zubima.

„Drago mi je što te vidim!”, viče.

Slabašno se osmehnem. „Takođe, Etel.”

Uzvrati mi osmehom dok joj prilazi drugi bolničar, po imenu Lari. I Lari me gleda. Maše. „Ponovo smo tu, je li?”

Klimnem.

„Vi radite ovde, ili...?”, pacijent do mene zabada nos gde mu nije mesto.

„Ne”, odgovaram. Baš u trenutku kada Frenk, jedan od čistača, pokazuje na mene i viče: „Ćao, mala!”

Pre nego što me doktor pregleda moram da odgovorim na neka pitanja.

„Da li pijete neke lekove?”

„Ne”, odgovaram. „U stvari, u poslednje vreme uzimam dosta D-vitamina.”

Kada sam prošle nedelje došla na hitan prijem, rekli su mi da je sa mnom sve u redu i da bi trebalo da razmislim o uzimanju suplemenata vitamina D.

„Samo D-vitamin? Ništa drugo?”

„Ne.”

„Da li u vašoj porodici postoji istorija srčanih oboljenja?”

„Ne.”

„Da li postoji mogućnost da ste u drugom stanju?”

„Ne.”

Bolničarka pući usne dok zapisuje odgovore. Njene napućene usne tumačim kao pokazatelj da me osuđuje. Odgovorila sam da ne koristim lekove, što znači da ne koristim ni pilule za kontracepciju, i odgovorila sam da ne postoji mogućnost da sam trudna – što znači da sam verovatno sugerisala da praktikujem celibat. Ne praktikujem. Samo sam gej i samim tim blagoslovena isključenom mogućnošću trudnoće.

„Baš nikakva?” ponovo pita.

„Ne”, kažem i gledam kako opet pući usne.

„Ovo će možda malo boleti”, doktorka me upozorava.

„To je okej.” Klimnem.

Brzo mi pomera ruku. Čuje se uznemirujuće krckanje.

Bolničarka u sobi podiže obrve ka meni. Impresionirana je.

Kaže: „Vau, niste se ni trgli. Baš ste hrabri.”

„Hvala.” Klimnem.

Nisam se trgla jer nije bolelo. Neću im to priznati jer bih radije da zadivim sestru svojom hrabrošću. Radije bih da se pretvaram da sam hrabra jer naslućujem da je ovo trebalo da boli, a činjenica da nije verovatno upućuje na neki mnogo ozbiljniji medicinski problem.

Bolničarka ne skida pogled s mene.

„Jeste li dobro?”, pita.

„Šta?” Pogledam je.

„Da li ste dobro?”, ponavlja.

„Oh.” Klimnem. „Da, dobro sam.”

Već sam jednom slomila ruku. Kad sam bila u četvrtom razredu. Napravila sam rizičnu akrobaciju na penjalici i utonula u šljunak poput upucane ptice. Ležala sam tako, gledajući u ushićena lica drugova iz razreda koji su se okupili oko mene.

Uvek sam mrzela da budem u centru pažnje. Uprkos slomljenoj ruci i nečemu što se može definisati kao nepodnošljivi bol, uveravala sam ih da sam dobro sve dok se nisu razišli.

Nisam bila dobro. Slomila sam ruku na dva mesta.

„Molim vas da svakog dana proveravate da li se koža oko gipsa crveni”, savetuje me doktorica.

„Okej.” Klimnem.

„A ako osetite da vam je ruka topla ili dobijete temperaturu, odmah dođite ovde, okej?”

„U redu.” Ponovo klimnem.

Okrene nekoliko papira na kliperu. „Vidim da u poslednje vreme često dolazite u ovu bolnicu. Žalili ste se na bol u grudima i probleme sa disanjem. Da li to i dalje traje?”

„Da”, odgovaram. „Često osećam pritiskanje u grudima.”

„Zvuči kao da imate napade panike”, kaže. Pogleda u papire i dodaje: „Mogu da vam dam uput za psihijatra.”

Uvek mi daju uput za psihijatra. Nikad ne odem.

„A kad smo već tu, da li ste možda razmišljali da počnete da uzimate D-vitamin?”

„Da li možete da podignete lekove u sredu?”, pita apotekarka kojoj sam predala recept za analgetik.

„U sredu?”, ponovim.

„Da.” Klimnem. „Da li vam to odgovara?”

„To je za tri dana”, kažem.

Namršti se. „Ne, nije. To je sutra.”

„Aha...”, oklevam. „Tačno. Izvinite, u poslednje vreme mnogo spavam. Poremetio mi se pojam o vremenu.”

Ponovo se namršti.

Skupljam prste na nogama. Ne znam zašto sam joj to rekla.

„Ne osjećam se dobro”, brzo lažem. „Borim se sa gadnom prehladom i previše spavam...”

Dok izgovaram laž uviđam da je ova žena zdravstveni radnik i da možda ima sposobnost da oseti kada se ljudi foliraju da su bolesni.

„Doduše, sad se osjećam mnogo bolje”, kažem kako bih porekla laž.

Odgovara glasom u kom nema ni trunke iskrenosti: „Mnogo mi je drago što to čujem.”

„Halo?” Mučim se da se javim na telefon.

Napolju je sunčano. Ekran na mobilnom je isuviše zatamnjen da bih videla ko me zove.

„Je l' ti to mene ignorišeš?” glas me odmah napada.

Shvatam da je to Elenor. Devojka s kojom se viđam.

Umesto da kažem „ne”, kao što sam planirala, jezik mi se sapliće i ne ispuštam nikakav zvuk.

„Halo? Jesi li tu?”

„Da, izvini”, ispljunem.

„Zašto mi nisi odgovorila na poruku? Znaš da mogu da vidim da li si pročitala poruku. Nije baš lepo što me ignorišeš...”

„Izvini”, ponavljam. „Da li možemo kasnije da nastavimo razgovor? Upravo sam doživela lakšu saobraćajnu nezgodu i...”

„Šta? Jesi li dobro?”

„Ne znam”, priznajem. „Pokušavam da uhvatim autobus.”

Auto će mi odšlepati do stana.

„Da li znaš kako da stignem kući od benzinske pumpe u ulici Alma?” Zaškiljim ka žutom znaku za autobusku stanicu iznad glave. „Da li treba da uhvatim 74 ili 79, šta misliš?”

„Ne znaš da li si dobro?”

„Pa ne, da budem skroz iskrena, ne znam. U poslednje vreme sam neuobičajeno umorna. Ma koliko spavala, probudim se iscrpljena. Mislim da imam neki disbalans...”

„Ne”, Elenor me prekida. „Mislila sam na saobraćajku.”

„Aha. Da. Dobro sam. Iskreno, više me brine nedostatak vitamina. Mislim da mi treba kalcijum ili tako nešto. Osećam se stvarno slabo i manta mi se... Da li ti piješ mnogo mleka?”

Slabašni starac mi ustupa mesto u autobusu.

„Ne mogu da prihvatim”, kažem mu.

„Sedite, sedite”, insistira.

Odmahujem glavom. „Ne, hvala vam, jako ste ljubazni, ali dobro sam.”

„Povređeni ste”, stavlja mi do znanja pokazujući glavom na moj gips. „Molim vas, ova mesta su rezervisana za takve kao što ste vi. Insistiram da sednete.”

Pogledam nalepnicu iznad sedišta na kojoj je slika trudnice i starca sa štapom. Ja nisam nijedno od toga. Ja sam dvadeset-sedmogodišnja žena koja nikako ne može biti trudna. Rekla bih da sam poslednja na listi prioriteta u ovom vozilu. Imam lakšu povredu na delu tela koja mi ni na koji način ne otežava vožnju autobusom.

Umesto da mu to objasnim, nerado prihvatam mesto. Kažem starcu „hvala” četiri puta.

„Hvala.”

„Hvala.”

„Ne, stvarno, hvala.”

„Mnogo vam hvala.”

Kad god vozač ukoči, starac se zatetura. Brinem da će zaista da padne. Zamišljam kako gubi ravnotežu i leti po autobusu. Razmišljam o tome kako stari ljudi imaju porozne, krhke kosti. Kako

mogu da umru ako padnu. Počinjem da zamišljam kako prisustvujem sahrani ovog starca.

Nosim crninu.

Govorim njenoj porodici da je umro zbog mene.

„Za sve sam ja kriva”, objašnjavam.

Silazim dve stanice ranije da bi starac mogao da sedne na svoje mesto. Vrata autobusa se otvaraju ispred kafeterije. Umesto da pođem kući, ulazim unutra.

Kad naručim veliku šolju mleka, baristkinja me zamoli da sednem. Pomislim kako je to neobičan zahtev jer nisam naručila piće čija priprema zahteva vreme.

Nisam raspložena da je propitujem pa sedam.

Nekoliko trenutaka provodim pitajući se zašto mi je rekla da sednem. A onda se zapitam zašto mi je to toliko važno. Zašto moram da znam njene razloge? Zašto ne mogu da prosto verujem da ljudi oko mene imaju opravdani razlog za sopstvene zahteve i ponašanje? Zašto ne mogu da budem kao pas, i samo sednem ne razmišljajući zašto se to od mene traži?

Pogledom prelazim preko ljudi oko sebe. Možda i jesmo kao psi. Svako ovde čeka svoje piće poput dresiranih životinja. Pogledam u svoje šake a onda u šake drugih ljudi. To su naše šape. Mi smo stvorenja.

Noga mi nervozno cupka.

Otvaram aplikaciju za vesti na telefonu da skrenem misli. Palcem vrtim vesti.

Prošle srede se dogodila još jedna pucnjava u školi.

Poznate ličnosti uhvaćene su u seksualnom uznemiravanju drugih poznatih ličnosti.

Glečeri se tope.

Morske kornjače su na ivici izumiranja.